

SING

GLASILO SINDIKATA NAFTNOG GOSPODARSTVA

ZAGREB, 26. VELJAČE 2013. • ISSN 1332-5671 • GODINA XXIII • BR. 121

KATASTROFA OD ZAKONA

(str. 2)

"ČUDESNE" RAFINERIJE

(str. 3)

SING PREDAO LISTU KANDIDATA

(str. 4)

MARLJIVI SINGOVCI

(str. 6)

IGRE BEZ GRANICA

(str. 7)

IZMJENE ZAKONA O RADU

(str. 11)

KOMENTAR

KATASTROFA
OD ZAKONA

U tijeku je završna faza postupka donošenja novog Zakona o rudarstvu, koji nas u svemu podsjeća na postupak donošenja Zakona koji je na snazi. Naime, sadašnji se Zakon pokazao potpuno promašenim. Zato je i bojazan kako će se isto pokazati i kada je riječ o novom Zakonu više nego opravdana. Za dobru pripremu na raspolaganju je bila cijela 2012. godina, a onda je na kraju godine predloženo donošenje Zakona po hitnom postupku, od čega se na sreću odustalo.

Žalosno je da o sadržaju novog Zakona o rudarstvu više odlučuju činovnici nego struka. Stručnjaci su u drugom planu i ni o čemu ne odlučuju. Omogućeno im je iznošenje primjedaba i prijedloga od kojih je usvojen tek manji dio. Ako se strahovanja obistine, uskoro ćemo dobiti Zakon koji će biti kočnica napretku, s brojnim problemima u pogledu primjene.

A budući je konačnim prijedlogom Zakona o rudarstvu prihvaćen dio primjedaba struke, on je zato bolji od bilo kojega dosadašnjeg prijedloga, ali je u suštini ipak loš jer je već kao projekt loše postavljen. Da je proteklih godinu dana iskorišteno na pravi način, danas bismo imali dobar, jasan, razumljiv i, što je najvažnije, provediv zakon. Na žalost to se nije dogodilo, a danas, izgleda, nema volje ni vremena da se sa svime krene iz početka. Zato ćemo dobiti problematičan Zakon koji ne dopušta davanje koncesije za istraživanje mineralnih sirovina iako je to propisano Zakonom o koncesijama.

Sporno je još dosta toga, a najspornija je odredba po kojoj se nakon 40 godina gubi pravo na eksploataciju mineralnih sirovina, među kojima su i nafta i plin. To pokazuje izostanak bilo kakva osjećaja za hrvatsku zbilju i činjenicu da se većina INI-NIH naftnih i plinskih polja eksploatira više od 40 godina. Još ima dovoljno vremena za poboljšanje Zakona i njegovo usklađivanje sa stvarnošću, jer u protivnom, odmah po njegovu donošenju, INA mora obustaviti pozamašna ulaganja u EOR projekt na naftnom polju koje se eksploatira više od 40 godina. Bez temeljite dorade novi Zakon o rudarstvu ne može dobiti prolaznu ocjenu.

Božo Mikuš

BLIC

NOVA INA?!

Jesu li vjerodostojni oni koji su prodali bogatu INU, a danas žele osnovati novu INU, što jednostavno nije moguće.

Stalno lutanje

Svako malo iz vladajućih se krugova plasira poneka informacija o namjeri osnivanja nove hrvatske naftne kompanije u vlasništvu države. Ako se radi o osnivanju kompanije ili agencije koja bi u ime države pratila investitore prilikom istraživanja i eksploatacije nafte i plina u RH, to je u redu i tome nitko ne može prigovoriti.

Međutim ako se radi o namjeri osnivanja nove INE u vlasništvu države, onda to nije dobro. Nije dobro zato jer je to skup i teško ostvariv cilj, s izglednim lošim završetkom, a za nešto takvo nema ni potrebe. Puno je bolje urediti odnose u ovoj INI

koju imamo i raditi za njezinu dobrobit, a ne „podmetati joj klipove“.

Pouke i oprez

Mjerodavni bi trebali biti oprezni i rezervirani prema „dobronamjernim“ poticateljima koji prognoziraju naftni eldorado u Hrvatskoj. Ne smije se podleći euforiji i donijeti odluke koje bi mogle loše završiti i biti štetne za državu.

Na pouci iz prodaje INE kad se, izgleda, nije znalo što se zapravo radi i kako će sve završiti, može se puno naučiti. To se ne bi smjelo ponoviti.

Božo Mikuš

ZAPOSTAVLJENI RADNICI

Profit je odavno u Hrvatskoj nadvladao rad i poštenu zaradu od koje se može pristojno živjeti.

Na štetu radnika

Ruku pod ruku, velike kompanije, bankari i domaći političari stvaraju ambijent u kojem se radnike u proizvodnji i uslugama osuđuje na puko preživljavanje. Istovremeno vlasnici ostvarene ekstra profite zadržavaju i bogato nagrađuju direktore i uprave poduzeća, a radnik ostaje samo objekt za postizanje njihova cilja.

Dobar je primjer prodaja Crobenza Lukoilu koja je obavljena dogovorom Vlade RH i Lukoila, ali tek nakon što je istekao potpisani Kolektivni ugovor. Nakon toga plaće su radnicima, a to znači i doprinosi u hrvatske fondove, smanjene, a tako ostvaren dodatni profit odlazi novom vlasniku. Lukoilov model niskih plaća već neko vrijeme žele primijeniti i u INI, pod izgovorom veće konkurentnosti.

A zapravo se radi samo o povećanju profita na štetu radnika i Države.

Socijalni dijalog teško ostvariv

U slučaju društva Lukoil u posljednje smo tri godine više puta razgovarali s direktorom Ivčikovim i pri tom napravili male pomake, ali o najvažnijem pitanju, Kolektivnom ugovoru, poslodavac se ne želi izjasniti. Potrebno je reći da na razini neposrednih rukovoditelja postoji vrlo dobra komunikacija i suradnja, ali ključne se odluke donose na najvišoj razini društva. Uporno odbijanje socijalnog dijaloga o najvažnijim pitanjima ne može trajati beskonačno. Vrlo često od radnika čujemo da poslodavci razumiju jedino jezik sile.

Josip Dević

"ČUDESNE" RAFINERIJE

Zaposleni u ININIM rafinerijama možda i ne slute u kako "čudesnom" poduzeću rade. Najveći dioničar INE je "mađioničar". Rafinerije rade sve manje i manje, a gotovih proizvoda na našim benzinskim postajama ipak ne nedostaje. Kako je to moguće?

Smanjena prerada

Za sisačku rafineriju plan prerade za ovu je godinu u rasponu od 600.000 do 900.000 tona, a to je nešto više od polovine prošlogodišnjeg plana. Zašto odjednom toliko smanjenje kad je drugom fazom modernizacije trebalo povećati kapacitet Rafinerije Sisak na 3,2 milijuna tona godišnje, a palo se na manje od milijun tona? Slično je i u riječkoj rafineriji.

Smanjenje prerade prati i smanjenje broja zaposlenih, smanjenje investicija, zainteresiranosti za povećanje prerade i izvoza, nema zainteresiranosti za proizvodnju avionskog goriva u najtraženijim mjesecima srpnju i kolovozu jer je lakše uvoziti.

Sve to govori o tome da će za nekoliko godina nestati zainteresiranost za rafinerijskom preradom, a to znači i za svime nabrojanim. A time ne dolazi u pitanje samo proizvodnja u rafinerijama, nego i rad mnogih tvrtki koje su uz rafinerije vezane. Za Sisak i Rijeku i lokalno gospodarstvo opstanak i dobar rad rafinerija od životne je važnosti.

Zašto je zastala modernizacija?

Cilj modernizacije rafinerija u Republici Hrvatskoj bio je dugoročno osigurati održiv rast i razvoj rafinerijskih kapaciteta kojima se omogućuje proizvodnja derivata Euro V kvalitete, stabilnost i opskrbljenost hrvatskog tržišta naftnim derivatima iz hrvatskih rafinerija. To je dogovo-

reno i obećano, ali je malo od toga ostvareno.

Znači li to da se odustalo od najavljene modernizacije

hrvatskih rafinerija, jer alarmantan je podatak da hrvatske rafinerije ne prerađuju koliko bi trebale, a na benzinskim se postajama prodaju uvozni derivati? Postaje li to INA još samo jedan u nizu šoping-centara? Ako se proizvodnja ugasi, rafinerije i INA će nestati, a naše su rafinerije oduvijek mogle proizvesti dovoljno derivata za 4,5 milijuna stanovnika.

Modernizirati koking

Programom modernizacije za ovu godinu planirana je modernizacija koking postrojenja u Rafineriji nafte Sisak kako bi se tehnološka rješenja uskladila s najnovijim europskim trendovima u području ekoloških standarda rafinerijske prerade i kvalitete naftnih derivata. Nakon što se odustalo od novog kokinga, plan je da se stari „izolira“, tj. da se fizički ogradi i da svi spojevi iz njega, koji sada idu u zrak jer je takva tehnologija, idu u fil-

tar. Time bi INA trajno riješila taj problem i podigla planirani kapacitet prerade.

Dobit i prava radnika u raskoraku

Za prošle dvije godine INA je prikazala dobit od oko 4 milijarde kuna, a zaposlenima nisu vraćena ni smanjenja materijalna prava iz 2009. godine, na koja su sindikati tada pristali jer je INA bila u teškoj

situaciji. Dakle, kad je INI bilo teško, zaposleni su pokazali razumijevanje i zainteresiranost za tvrtku, dok se to za menadžment ne može reći, a ipak su zaposleni ključni u

ostvarivanju dobiti.

Na temelju navedenog može se zaključiti da je SING bio u pravu kad je prilikom prve privatizacije 25% plus jedna dionica tražio da naša država ostane vlasnik 51% dionica, a nikako manje od toga.

Znamo da je mala mogućnost da vlasnik i Uprava promijene mišljenje, ali neka se zna da se ipak sve vidi i da treba biti oprezan na svaki potez poslodavca, kako nam sutra djeca ne bi ostala bez radnih mjesta i „hrvatskog brenda“, a država bez energetike.

Ako na to ne misli vlast, moraju misliti vodstva sindikata, ali i članovi. Sadašnja bi situacija trebala biti jedan od najvećih razloga za ujedinjenje svih u jedan sindikat u INI. To bismo od srca željeli jer je to dobro za radnike. Nadamo se da ćete razmisliti o problemima koji nas čekaju i da ćete

doći do pravih zaključaka jer se navedeno odnosi na sve.

Boris Srdoč
Zdravko Dužić

SING PREDAO LISTU KANDIDATA

Predsjednik SING-a Božo Mikuš i nositelj SING-ove liste kandidata Berislav Lipovac predali su predsjedniku Izbornog odbora Vjekoslav Ahčinu listu kandidata s kojom SING izlazi na izbore za Radničko vijeće.

Izbori za drugo Radničko vijeće PLINACRO-a održat će se 7. ožujka 2013. godine.

Uspješan prvi mandat

Prve tri godine rada Radničkog vijeća PLINACRO-a bile su više nego uspješne. Radničko vijeće, čiju su većinu činili predstavnici sa SING-ove liste, postalo je ravnopravan socijalni partner, koji uz sindikat ima osnovnu zadaću štiti socijalno-materijalne interese zaposlenika.

Neovisno o poslodavcu, odgovorno samo radnicima, Radničko vijeće PLINACRO-a ostvarilo je kvalitetnu suradnju sa sindikatom koristeći se iskustvima europskih zemalja koja su pokazala da Radničko vijeće može uspješno djelovati samo u uvjetima kada ima podršku sindikata i s njim kvalitetno surađuje.

Zato na predstojećim izborima SING očekuje podršku radnika PLINACRO-a kako bi Radničko vijeće moglo nastaviti uspješno raditi u njihovu interesu.

Kvalitetni kandidati

Prilikom sastavljanja svoje liste kandidata SING se odlučio za gotovo isti sastav sindikalnih povjerenika koji su bili na listi prije tri godine uz „pojačanje“ mlađeg sindikalnog povjerenika Branimira Horčičke iz Ivanić Grada. Takva lista, uz nositelja Berislava Lipovca, koji je do sada bio predsjednik Radničkog vijeća, svakako zaslužuje povjerenje radnika PLINACRO-a na predstojećim izborima.

Svi SING-ovi kandidati i njihovi zamjenici dugogodišnji su sindikalni povjerenici koji su svoje iskustvo stjecali u svakodnevnom radu s članovima sindikata u svojim sindikalnim grupama i kao članovi pregovaračkog odbora sindikata za kolektivni ugovor PLINACRO-a.

O njima govore rezultati

Dodatno iskustvo u zaštiti prava radnika tijekom

KANDIDATI ZA RADNIČKO VIJEĆE I NJIHOVI ZAMJENICI

Kandidati	Zamjenici
Berislav Lipovac	Dubravko Sabolek
Tomislav Gračan	Davorin Korenić
Snježana Kapusta	Vladimir Kosić
Branimir Horčička	Nada Matan
Melia Bičanić	Tomislav Martinčević-Smodek

protekle tri godine stekli su Berislav Lipovac, predsjednik RV-a, Tomislav Gračan, koji je i predstavnik radnika u Nadzornom odboru te Snježana Kapusta. Oni su posljednje tri godine naporno radili u Radničkom vijeću kako bi ono doživjelo svoj puni zamah.

Otvaranjem ureda Radničkog vijeća u Upravnoj zgradi tvrtke 2010. godine znatno je olakšan rad RV-a, a uvid u njegove aktivnosti postao je dostupniji svim radnicima. Aktivnosti Radničkog vijeća radnici su mogli pratiti putem linka na intranetu te upućivati svoje prijedloge i pitanja.

Brojne sjednice RV-a, očitovanja, sastanci s poslodavcem, održani skupovi radnika i radnički sportski susreti rezultat su rada SING-ovih predstavnika u Radničkom vijeću koji s pravom očekuju podršku radnika na predstojećim izborima.

Na izbore u što većem broju

SING-ovi kandidati na listi imaju dovoljno volje, znanja, želje i motiva boriti se za interese radnika PLINACRO-a, ali im je za to potrebna vaša podrška.

Stoga SING poziva radnike PLINACRO-a da u što većem broju izađu na izbore 7. ožujka 2013. i svojim glasom podrže SING-ovu listu kandidata za Radničko vijeće.

Vaša podrška SING-ovoj listi omogućit će kontinuitet kvalitetnog dodatnog mehanizma zaštite prava radnika PLINACRO-a putem Radničkog vijeća i predstavnika radnika u Nadzornom odboru.

SING-ovi kandidati dokazali su da zaslužuju povjerenje radnika PLINACRO-a i zato očekujemo vaš glas na izborima 7. ožujka 2013.

Jasna Pipunić

POTPISAN KU ZA PLINACRO

U Zagrebu su 13. veljače 2013. predstavnici sindikata i Uprave, uz nazočnost članova pregovaračkih odbora, potpisali novi Kolektivni ugovor za PLINACRO.

U ime SING-a Kolektivni ugovor potpisao je Berislav Lipovac, glavni povjerenik SING-ove podružnice PLINACRO. Novim kolektivnim ugovorom očuvana je većina stečenih prava radnika uz

uvažavanje gospodarsko-socijalne situacije u RH. Ali do kompromisnih rješenja nije bilo lako doći.

Prvi je put socijalni dijalog u PLINACRO-u bio na velikoj kušnji. U više navrata SING je razmatrao mogućnost prekida pregovora ali je dodatnim naporima poslodavca i opornošću sindikata na obostrano zadovoljstvo postignut kompromis. Jasna Pipunić

POTPISAN KU ZA PSP

U Zagrebu je 21. siječnja 2013. potpisan Kolektivni ugovor za Podzemno skladište plina d.o.o. Kolektivni ugovor potpisan je na određeno vrijeme, do 31. prosinca 2013. s primjenom od 1. siječnja 2013. godine.

Dobar je to Kolektivni ugovor s obzirom na tijek pregovora i okolnosti pod kojima je sklopljen. Neka od prava su poboljšana, većina

ih je zadržana na postojećoj razini, a utvrđena je mogućnost isplate uskrsnice, regresa i božićnice.

Pregovaralo se više od godinu dana s dva različita pregovaračka odbora poslodavca. Ipak zajedničkim zalaganjem pronađeno je za sve prihvatljivo rješenje koje su članovi SING-a podržali osobnim izjašnjavaњem.

Božo Mikuš

ODBOR ŽENA U NOVOM SASTAVU

Dana 17. prosinca 2012. održana je sjednica Koordinacije žena SING-a. Budući da koordinaciju čine predstavnice svih ureda SING-a, bilo je korisno čuti s kakvim se problemima susreću na terenu.

Rasprava je pokazala kako je neophodno da se ova in-

teresna skupina intenzivnije uključi u rad sindikata, što do sada nije bio slučaj, pa je zbog toga izabran i novi Odbor žena. Članice odbora su za svoju predsjednicu izabrale Anu Marić, a za zamjenicu predsjednice Blanku Vučak.

Novoizabranom Odboru žena želimo puno uspjeha u radu. Melita Madžo

DOBITNIK 2. KOLA

Antonija Milas, tajnica Humanitarnog fonda "Božidar Oreč" izvukla je sretnog dobitnika 2. kola SING-ove nagradne igre Roberta Polanščaka, našeg člana iz STSI-a iz Siska, kojem je kao nagrada pripao SING-ov prsluk. Nagradu je našem članu predao Željko Vuković profesionalni sindikalni povjerenik iz ureda Ivanić Grad.

Radivoj Čemeljić

MARLJIVI SINGOVCI

Kada kažemo da u pločanskom NTF-u vrijee, nismo rekli ništa novo, međutim novo je to što se od samog početka u normalizaciju stanja vrlo aktivno uključio i naš sindikat.

Sa sastanka u Mostaru

Tromjesečna blokada

Za kratko upoznavanje sa situacijom važno je reći da u Naftnim terminalima Federacije d.o.o. djeluju dva sindikata koji, u pogledu normalizacije stanja, imaju posve suprotna stajališta. Dok SING aktivno pomaže u pronalaženju izlaza iz trenutnih problema, vodstvo drugog sindikata ultimativnim i ničim potkrijepljenim stavovima uporno pokušava vratiti neka bivša vremena, koja su i dovela do današnje situacije.

Danas je NTF u blokadi koja traje od 13. studenoga 2012., a koja je posljedica štetnih aranžmana bivšeg posloводства. Uteg oko vrata za NTF je odluka arbitražnog suda u Parizu kojom je djelomično usvojen tužbeni zahtjev firme DEL-

TAGRIP LIMITED iz Londona u visini od oko 9,7 milijuna USD (od traženih 117 milijuna USD i 2,2 milijuna eura) zbog raskida 30-godišnjeg međusobnog ugovora.

DELTAGRIP LIMITED je za dosuđeni iznos najprije blokirao NTF, a nakon toga je pokrenuo postupak stečaja iz samo njima znanih motiva, jer za jedno i drugo nije bilo razloga. Naime, Naftni terminali Federacije d.o.o. poduzeće su koje dobro posluje i bez većih problema može u razumnom roku podmiriti navedeni iznos, ako hrvatsko pravosuđe potvrdi arbitražnu odluku.

Radnici bez plaće

Na ovom se primjeru najbolje vidi kolika je bezdušnost

međunarodnog, vrlo često sumnjivog, kapitala koji radnicima uzima kruh iz usta kad za to nema razloga. Radnici zbog blokade već 3 mjeseca ne primaju plaću. Nekome je, izgleda, važnije „mazanje vrata masnoj guski“ od gladnih radničkih usta.

Od prvog dana kad su se pojavili problemi, SING se aktivno uključio u rješavanje teškog stanja sa željom da NTF opstane i dobro posluje, na dobrobit svojih radnika. Glavni teret podnio je SING-ov povjerenik i član Radničkog vijeća Tonći Marinović – Štuk, a pomagali su svi, svatko prema svojim mogućnostima.

Sastanci u BiH

Nezadovoljni razvojem situacije u poduzeću obratili smo se nadležnom ministru u BiH i zatražili sastanak koji je u kratkom roku održan potkraj prošle godine. Prvi sastanak održan je u Mostaru, a nekoliko sljedećih sastanaka održano je u Sarajevu. Na prvom sastanku u Mostaru, koji je održan u Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije, dočekala nas je impresivna ekipa sugovornika: ministar Erdal Tr-

hulj s dvoje svojih pomoćnika, generalni direktor Terminala Federacije (vlasnici NTF-a) Rasim Kadić, član NO NTF-a Ibrahim Bećirbegović, predsjednik NO NTF-a Dževad Haznadar, predsjednik Uprave NTF-a Adnan Cerić i član Uprave NTF-a Zoran Prskalo.

Za nas je to bio ključan sastanak na kojem smo prezentirali podatke o mutnim radnjama u NTF-u i u vezi s njim. Ti podaci ministru do tada nisu bili poznati, a bili su od presudne važnosti za njegovo razumijevanje događanja u NTF-u.

S druge strane, informirani smo da Vlada BiH smatra kako NTF treba sačuvati pod svaku cijenu, kao i da uzroke i odgovorne za teško stanje treba utvrditi i sankcionirati. Nadalje, ugovore s Deltagripom vlasnici su ocijenili kao lihvarske i

ZAŠTO BEZ ZIMSKE SLUŽBE?

I ove je godine, kao i svake dosadašnje, izostalo organizirano čišćenje snijega na ININIM benzinskim postajama.

Zima je godišnje doba kojem se, zbog snijega, najviše vesele djeca, ali vjerujte nam ne i prodavači na benzinskim postajama INE, a posebno ne snijegu visokom nekoliko desetaka centimetra. INA je naime valjda jedina firma u toj branši

koja nema organizirano čišćenje snijega na svojim benzinskim postajama.

Kod konkurencije je uvijek čisto

Posebno nas je razljutila činjenica da su benzinske postaje

konkurencije očišćene već u ranim jutarnjim satima. ININE su pune snijega i prodavači satima sami lopatama čiste snijeg kako bi kupci do njih uopće mogli doći. Ono što je još šokantnije, i za INU može biti sramota, jest da prodavači sami organiziraju či-

šćenje svojih benzinskih postaja i da to sami godinama plaćaju.

SING već godinama upozorava nadležne u INI na taj problem. Žalosno je da ni jedne godine zimska služba ne očisti ININE benzinske postaje. Gospodo u INI, u svakom gradu, općini i mje-

štetne za NTF, i potvrđena je opravdanost njihova raskida.

NTF mora opstati

Osim sastanaka u BiH sastanke smo imali i u hrvatskom Ministarstvu gospodarstva i financija. U Ministarstvu gospodarstva razgovarali smo s ministrom Ivanom Vrdoljakom, a u Ministarstvu financija s nadležnima za stečajve.

U NTF-u u Pločama razgovarali smo sa stečajnim upraviteljem. SING će istim tempom nastaviti tako dugo dok se za NTF i njegove radnike ne nađe rješenje koje NTF-u jamči opstanak, a radnicima stalan posao i plaće s kojima se može normalno živjeti. Dakle, nećemo žaliti ni truda ni vremena jer NTF i njegovi radnici to za služuju.

Tonći Bulat

ajama.

stu postoji komunalna služba koja se bavi čišćenjem snijega, pa Vas molimo da joj se već danas javite i ako ne možete za ovu godinu, barem dogovorite čišćenje snijega na benzinskim postajama za sljedeću i svaku daljnju godinu. Miroslav Cuković

IGRE BEZ GRANICA?

Ovih smo dana svjedoci neviđenih medijskih napada na tzv. prevelike plaće radnika na ININIM benzinskim postajama. SING se oglasio priopćenjem za javnost u kojem je istaknuo činjenicu da većina prodavača na benzinskim postajama INE radi za plaću manju od prosjeka RH.

Plaće niže od prosjeka

Kao što smo u priopćenju već naveli, prosječna neto plaća u Republici Hrvatskoj prema DZS za mjesec studeni 2012. godine iznosila je 5.681,00 kunu, a većina naših radnika koja radi na benzinskim postajama ima plaću manju od tog prosjeka, uključujući dodatke za smjenski rad i ostale dodatke po Kolektivnom ugovoru za INU. Nameće se pitanje kome u INI smeta visina takve plaće pogotovo kad je poznato da je radno mjesto prodavača posao s posebnim uvjetima rada?

Kad poslodavac ne zna kako bi objasnio zašto smatra da su plaće „ININIH“ radnika prevelike, iako je Maloprodaja INE i ove godine u lijepom plusu, onda se hvata činjenice da na tržištu rada u RH ima onih koji rade za daleko manje plaće od ININIH radnika navodeći poslodavce koji radnicima ne plaćaju ni blagdane, ni nedjelje, ni dodatke za smjenski rad, i tvrdeći kako se smanjenjem materijalnih prava radnika na benzinskim postajama INE želi povećati djelotvornost, dugoročno održati sustav, a time valjda i osigurati budućnost Maloprodaje.

Mačak u vreći?

Operativni modeli upravljanja ININE konkurencije koriste se u slučajevima kada se osvajaju nova tržišta, a ne kada imaš oko 60% postojećeg tržišta, jer treba znati kako ga zadržati. Odbijanje velikih kupaca na našim benzinskim postajama izgovorom da nisu pouzdani platiše uistinu bi bilo smješno da nije žalosno. Znači li to da

ININA konkurencija nema problema s naplatama?

Zanimljivo je spomenuti da baš ovih dana poslodavac započinje s obilaskom svih dijelova Lijepe Naše kako bi uvjerio radnike na benzinskim postajama da postoje i drugi operativni modeli za Maloprodaju koji su kud i kamo gori od onog što se nudilo sindikatima u tzv. pregovorima o Unapređenju operativnog modela, za razliku od prošle godine kada smo imali Partnerstvo za održivo poslovanje. Ovaj put poslodavac je otišao i korak dalje, uspoređujući rad i plaće na benzinskim postajama s radom i plaćama Konzuma i Tiska. U najmanju ruku moglo bi se reći da se mižešaju kruške i jabuke.

Kozmetičko uljepšavanje

Pa kad je već tako i istine radi, trebalo bi spomenuti podatak i o DM-u u kojem je prosječna mjesečna neto plaća 8.200,00 kuna, isplaćuje se 14 plaća u kalendarskoj godini, a DM godišnje ostvaruje dobit od oko 70 milijuna kuna. Također ćemo istaknuti da je prošle godine DM uložio oko 55 milijuna kuna u otvaranje 13 novih trgovina i zapošljavanje novih radnika, a pri tome nije smanjivao plaće svojim radnicima. Istina, u INI se hvale velikim investicijama u obnovi benzinskih postaja. Zapravo je nažalost riječ samo o kozmetičkim promjenama koje bi na kraju trebali platiti radnici na benzinskim postajama smanjenjem svojih materijalnih prava.

Tomislav Ivančić

SINDIKALNA ABECEDA

OSNOVNE AKTIVNOSTI SINDIKALNOG POVJERENIKA

Aktivnosti sindikalnog povjerenika brojne su i različite i zato ih nije moguće sve ni nabrojiti. Stalne, obavezne i neizostavne aktivnosti nazivamo osnovnim aktivnostima sindikalnog povjerenika.

Brojne aktivnosti

Svaki sindikalni povjerenik u svojem se radu suočio s brojnim problemima, našao se u različitim situacijama i morao odgovarati na najraznovrsnije upite članova. U toj šarolikosti ponekad se nije lako snaći, ali osnovnim aktivnostima mora biti dorastao svaki sindikalni povjerenik. Tko im nije dorastao, nije dobar sindikalni povjerenik.

U osnovne aktivnosti sindikalnog povjerenika ubrajaju se:

- pridobivanje novih članova

- svakodnevno komuniciranje s članovima (poseban pristup no-zaposlenima)
- rješavanje problema koje članovi imaju u vezi s radnim odnosom
- provođenje odluka sindikalnih tijela
- informiranje članova o stavovima i politici sindikata
- prema potrebi komuniciranje s nadležnim rukovoditeljem kod poslodavca, povjerenikom višeg ranga, stručnom službom ili vodstvom sindikata.

Naravno, uz navedeno sindikalni je povjerenik dužan obavljati sve ostale poslove koji su od interesa za članove i sindikat.

Znanje, znanje i samo znanje

Kako bi uspješno obavljao svoje poslove, sindikalni povjerenik mora poznavati:

- Kolektivni ugovor
- Statut i ostale akte sindikata (pravilnike, važne odluke tijela sindikata i sl.)
- Zakon o radu
- Pravilnik o radu i ostale akte poslodavca.

Ako je sindikalni povjerenik navedeno svladao i uz to izradio sindikalni plan poduzeća ili organizacijske jedinice u kojoj djeluje, on ima sve preduvjete za dobar rad. Ipak to još ne znači da je kompletan povjerenik, jer da bi to bio, mora znati pravilno pristupiti članu.

Božo Mikuš

Ivica Duh
STSI Ivanečko Graberje

PORTRET ČLANA

Koliko ste dugo član SING-a i jeste li zadovoljni njegovim radom?

Član SING-a sam od samih početaka i njegovim radom iznimno sam zadovoljan.

Smatrate li da SING ima dobre pogodnosti za svoje članove?

Da, pogotovo kad ih usporedim s pogodnostima u drugim sindikatima. Postoji mogućnost podizanja KUP-a, pozajmice i, a to mi je najvažnije, ako si član HFBO-a, možeš dobiti pomoć kad ti je najpotrebnija.

Jeste li se ikada obratili SING-u za pomoć?

Jesam. Od HFBO-a sam tražio pomoć za kupnju slušnog aparata jer ga je HZZO mogao samo djelomično financirati. Tako sam, zahvaljujući fondu, dobio aparat koji mi uvelike pomaže u privatnom životu i na poslu, jer bez problema mogu komunicirati s ljudima i kvalitetno odraditi svoj posao. Predlažem svim članovima SING-a, koji se do sada nisu učlanili u HFBO, da to učine. Ako im pomoć i ne bude trebala, plaćanjem simbolične članarine pomoći će nekom drugom, kao što su pomogli i meni. Hvala SING-u, a posebno članovima fonda.

Željko Vuković

OD SIROMAŠTVA DO OBILJA

Nastavljamo serijal o Gojlu, kolijevci hrvatske naftne industrije. Prenosimo sjećanja Ivana Crnića, koji je radio kao naftaš-bušač od rane mladosti do umirovljenja. U ovom broju našeg glasila govorimo o Gojlu, a u sljedećem o životnom putu Ivana Crnića.

Težak život i siromaštvo

Mjesto Gojlo proteže se od zapada prema istoku, a put kroz selo bila je granica (međa) tadašnjih kotara Kutine i Garešnice i općina Kutine i Velikog Vukovja. Južna strana koja gravitira Kutini bila je manje naseljena, uglavnom hrvatskim stanovništvom, a na sjevernoj, prostranijoj strani, živjelo je miješano stanovništvo.

„U Gojlu je živjela sirotinja i dok se nije pojavila nafta, mi smo svi bili nadničari“, kaže I. Crnić. Bilo je tek nekoliko bunara za opskrbu pitkom vodom, a poseban problem bila su drva za ogrjev. Stanovnici su se snalazili na različite načine, između ostalog i kopanjem izdanaka ugljena u obližnjim vododerinama.

Plin u 20-ima

Prva bušotina Gojlo-1 izbušena je 20-ih godina prošlog stoljeća i tada je pronađen plin. Nakon toga su locirane bušotine Gojlo-2 i 3. Na bušotini Gojlo-2 započelo se s bušenjem, ali su početkom krize 1929. godine radovi prekinuti. Vlasnik koncesije za istraživanje nafte i plina na području Gojla bila je Prva hrvatska banka iz Zagreba, a radove je izvodilo poduzeće Uljanik d.d.

Radovi su bili prekinuti do 1937. godine, a zatim su nastavljeni. Iste je godine izbušena i osvojena bušotina Gojlo-2. Bušotine su bušene udarnim bušenjem, bušaćim postrojenjima s drvenim tornjevima visine 20 metara.

Kad je bušenjem Gojla-1

otkriven plin, najprije ga dobiva mjesto Gojlo, a 1938. godine gradi se plinovod od Gojla do Kutine. Na mjestu današnje Petrokemije nalazilo se poduzeće Metan koje je prvo priključeno na plinovod, a poslije su plin upotrebljavali i građani.

Početak proizvodnje

Potkraj 1939. ili početkom 1940. godine s bušenjem je započela njemačka firma

„Jugopetrol“. Bili su to počeci rotacijskog bušenja s modernijim bušaćim garniturama i velikim metalnim tornjevima. Tada je dopremljena bušača garnitura Wirth M-6 kojom su izbušene bušotine Gojlo-5, 6 i 7. Bušenjem Gojla-5 i 6 otkrivena je nafta, a bušenjem Gojla-7 otkriven je plin. Nafta se nalazila na dubinama od 600 do 700 m, a plin na dubinama od 400 do 500 m.

Godine 1941. izgrađen je naftovod od Gojla do Banove Jaruge i tada je zapravo započela proizvodnja i otprema nafte. Budući da se Nijemcima žurilo s proizvodnjom i otpremom nafte, nije izgrađen pravi naftovod, već je on bio

od bušaćih šipki Ø4½“, koje su djelomično bile ukopane u zemlju, a djelomično položene po površini.

S većim ili manjim intenzitetom radilo se za vrijeme rata, a uz Jugopetrol radove je izvodila Prva hrvatska banka iz Zagreba. Radnici na bušaćim postrojenjima radili su po 12 sati naizmjenično dnevnu i noćnu smjenu, kontinuirano iz mjeseca u mjesec, bez slobodnih dana. S tim režimom rada nastavljeno je i

i Haniel Lueg-1200, koje su ostavili Nijemci. Poslije im se pridružio National-700 koji je bez tornja dopremljen iz Tuzle. Najveći problem bili su rezervni dijelovi i održavanje. Zbog toga su od posebne važnosti bile tadašnje metalske radionice u kojima su radili vrsni majstori dorasli svim izazovima. O njihovoj sposobnosti najbolje govori činjenica da su uspjeli izraditi garnituru za bušenje koju su nazvali Gojlo-700.

„Sve je bilo super!“

Za vrijeme proizvodnje nafte i plina Gojlo je imalo sve. Nova kolona, tj. novo naftaško naselje, počela se graditi 1947. godine. Napravljena je nova upravna zgrada, ambulanta, škola, zadružni dom s velikom dvoranom, a dobrovoljnim radom izgrađeni su bazen i nogometno igralište. Gojlo je imalo brijača, mesara, šustera, stolara i kolara. Bili su uvedeni plin, voda, telefon, a struja se prije elektrifikacije 1958. godine proizvodila vlastitim agregatom. Plin je bio besplatan, a uz plin su, zbog loših instalacija, vezane i razne dogodovštine.

Društveni život bio je iznimno bogat. U društvenom domu postojalo je kino, a tamo je postavljen i prvi televizor. Održavane su brojne zabave, priredbe i razne igre. Žene su imale svoju organizaciju, a postojala je i školska organizacija. U to vrijeme u Gojlu je bilo lijepo živjeti ili, kako reče jedan od tadašnjih mladića: „Sve je bilo super“.

Božo Mikuš

nakon oslobođenja, sve do 1948. godine.

Vlastitim trudom do nafte i plina

Nakon II. svjetskog rata Prva hrvatska banka je kao privatno poduzeće nastavila s radovima na području Gojla. No to nije trajalo dugo jer su njezini vlasnici proglašeni ratnim zločincima zato što su za vrijeme rata Nijemcima dali koncesiju za istraživanje i proizvodnju nafte i plina. Poduzeće im je konfiscirano i pripojeno novom poduzeću Nafta Gojlo u okviru Jugoslavenskog kombinata za naftu i plin.

U početku se bušilo bušaćim garniturama Wirth M-6

MEĐUNARODNA RAZMJENA SINDIKALNIH ISKUSTAVA

Izazovi s kojima se suočavaju sindikati u Europi razlog su organizacije brojnih međunarodnih seminara.

Sudionici seminara u sjedištu Kršćanskog sindikata Danske

U organizaciji WOW-a i Kršćanskog sindikata Danske (KRIFA) pod pokroviteljstvom EZA-e i Europske komisije, u Danskoj (Billund) je od 30. siječnja do 2. veljače 2013. održan seminar: „Opstanak sindikata u uvjetima smanjivanja broja članova“. Seminaru su uz domaćine Dance prisustvovali sindikalni predstavnici iz Njemačke, Austrije, Francuske, Slovačke, Portugala, Španjolske, Litve, Ukrajine, Nizozemske, Srbije, Malte i Hrvatske.

SING za primjer

S obzirom na to da je SING relativno novi član Svjetske organizacije radnika u Danskoj je tajnica SING-a Jasna Pipunić održala prezentaciju o SING-u, njegovu razvoju, organizaciji, aktivnostima i svim izazovima s kojima se suočava. Sudionici seminara ocijenili su da je SING kao jedinstven i uspješan sindikat sa snažnom vizijom, primjer sindikalnog organiziranja i

djelovanja drugim sindikatima u ovom dijelu Europe.

Nema jednoznačnog odgovora

Na skupu sudionici su istaknuli da je svjetska ekonomska kriza postavila ozbiljne prepreke razvoju sindikata, ali i zaključili da kriza može biti izazov, odnosno plodno tlo za stvaranje novih strategija u djelovanju sindikata. Na razne načine i raznim metodama sindikalnog djelovanja sindikati se u svijetu bore za povećanje broja članova i neodustajanjem od temeljnih sindikalnih načela.

Nema recepta za očuvanje brojnosti članova i jačanje sindikalne solidarnosti među njima, ali svaki je seminar prilika za razmjenu iskustava i prikupljanje novih ideja koje sindikalci mogu koristiti u svom djelovanju s ciljem jačanja sindikata i bolje zaštite interesa članova.

Jasna Pipunić

SOCIJALNI DIJALOG – PITANJE POVJERENJA

Socijalni dijalog česta je tema sindikalnih seminara.

Brojni sudionici

U Beogradu su 7. i 8. veljače 2013. WOW, KRIFA i SS BOFOS organizirali seminar na kojem su sudionici zajedničkim snagama pokušali pronaći odgovore na pitanje kako bi sindikalni pokret trebao izgledati u budućnosti.

Predavači iz inozemstva Bjorn van Heusden, glavni tajnik WOW-a, Rolf Weber, politički savjetnik i međunarodni tajnik Kršćanskog sindikata Danske, Herbert Metzger, potpredsjednik EZA-e, Roland Zwiers, predstavnik Gospodarsko-socijalnog vijeća Nizozemske, uz stručnjake zemlje domaćina, zanimljivim su i korisnim predavanjima pokazali predstavnicima sindikata iz Italije, Hrvatske, Makedonije, Crne Gore, Srbije i Federacije Bosne i Hercegovine važnost socijalnog dijaloga i stvaranja sindikata koji su spremni i sposobni nositi se sa svim promjenama na tržištu rada.

Ključ je u povjerenju

Posebno zanimljivo bilo je predavanje Herberta Metzgera. Prema njegovim riječima osnovna definicija socijalnog dijaloga jest razmjena informacija, konzultacije i pregovaranje s ciljem rješavanja određenih pitanja iz područja ekonomije, politike, radno-pravnih odnosa i sl. Socijalni dijalog svakako uključuje i pregovore o visini plaća i materijalnih prava radnika, odnosno općenito poboljšanje uvjeta rada. U okviru socijalnog dijaloga između socijalnih partnera neophodno je postojanje minimuma povjerenja, jer ako ga nema, teško je zajednički pronaći za obje strane prihvatljiva rješenja ili riješiti koji problem.

Kvalitetan socijalni dijalog jedna je od važnih odrednica SING-ova djelovanja. Tamo gdje nema socijalnog partnerstva i gdje socijalni dijalog ne postoji poslodavac donosi rješenja koja su za radnike uvijek nepovoljna.

Jasna Pipunić

IZMJENE ZAKONA O RADU

Završena je 1. faza pregovora oko izmjena Zakona o radu.

Izuzeci od odredaba o dnevnom i tjednom odmoru

Kolektivnim će ugovorima u djelatnostima utvrđenima zakonom biti moguće ugovoriti dnevni odmor od 8 sati, uz obvezu poslodavca da takvim radnicima omogućće korištenje odgovarajućeg zamjenskog odmora odmah nakon završetka razdoblja rada zbog kojeg su koristili kraći dnevni, odnosno tjedni odmor.

Agencija za privremeno zapošljavanje

Agencijama se uz dopušćenje omogućuje i obavljanje poslova posredovanja pri zapošljavanju, te upis u evidenciju ministarstva, a izričito im se zabranjuje naplaćivanje naknade za ustupanje od radnika, odnosno naknade za zapošljavanje. Utvrđuje im se i obveza dostavljanja statističkih podataka u evidenciju ministarstva.

Prekovremeni rad

Briše se ograničenje broja prekovremenih sati na mjesečnoj razini od 32 sata, uz zadržavanje ograničenja na tjednoj razini od 48 sati i godišnjoj razini od 180 sati.

Zdravstveni pregledi radnika koji rade noću

Ministar nadležan za poslove rada pravilnikom će propisati sadržaj, način i rokove zdravstvenih pregleda radnika koji rade noću.

Ugovor o radu na određeno vrijeme

Prijedlog izmjena ZOR-a omogućuje zaključivanje prvog ugovora o radu na određeno vrijeme bez zakonskog ograničenja njegova trajanja, ali njegovo trajanje i dalje veže uz određeni rok, nastup određenog događaja ili izvršenje određenog posla. Zaključivanje svakog sljedećeg uzastopnog ugovora o radu na određeno vrijeme potrebno je opravdati objektivnim

Dnevni odmor

Dnevni odmor za punoljetne radnike na sezonskim poslovima koji se obavljaju dvokratno tijekom dana utvrđuje se u trajanju od najmanje 8 sati neprekidno, uz obvezu poslodavca da im omogući korištenje zamjenskog odmora odmah nakon završetka razdoblja rada zbog kojeg su koristili kraći dnevni odmor.

Redoviti otkaz ugovora o radu

Otkaz uvjetovan neuspjehom probnog rada, prema prijedlogu izmjena ZOR-a, navodi se kao poseban razlog za redovni otkaz ugovora o radu.

Kolektivni višak radnika

O kolektivnom višku radnika govorimo kada poslodavac utvrdi višak od najmanje 20 radnika za čijim će radom u roku od 90 dana zbog poslovnih razloga prestati potreba. Poslodavac ima obvezu o tome provesti savjetovanje

s radničkim vijećem i o svemu obavijestiti nadležnu službu zapošljavanja.

Višku radnika radni odnos prestat će poslovno uvjetovanim otkazom, sporazumom poslodavca i radnika na prijedlog poslodavca te izvanrednim otkazom ugovora o radu zbog za poslodavca osobito važne činjenice zbog koje nastavak radnog odnos nije moguć. Prilikom savjetovanja s radničkim vijećem poslodavac je dužan dostaviti zakonom propisane podatke, a ako i nakon provedenog savjetovanja utvrdi višak radnika, dužan je izraditi program zbrinjavanja viška radnika i dostaviti ga radničkom vijeću i nadležnoj službi zapošljavanja. Radničko vijeće može dostaviti svoje primjedbe i prijedloge poslodavcu i službi zapošljavanja, ali služba zapošljavanja više nema obvezu očitovanja o dostavljenom programu zbrinjavanja. Davanje otkaza radnicima obuhvaćenima programom ne može biti provedeno prije isteka roka od 30 dana od dostave programa službi zapošljavanja, a služba zapošljavanja može naložiti odgodu davanja otkaza za najdulje 30 dana.

Europska radnička vijeća

Prijedlog izmjena ZOR-a najvećim dijelom obuhvaća odredbe o Europskim radničkim vijećima radi usklađivanja s Direktivom 2009/38/EZ.

Ana Kranjac Jularić

NAGRADNA IGRA ZA ČLANOVE SING-a

3. KOLO

Nastavljamo s novim ciklusom nagradne igre koja traje četiri kola. U svakom kolu dodjeljujemo nagradu kola, a glavna je nagrada besplatan desetodnevni boravak za 2 osobe u SING-ovu odmaralištu u Malinskoj.

U SING-ovoj nagradnoj igri mogu sudjelovati samo članovi SING-a i to sa samo jednim kuponom, kako bi svi imali jednake izgleda za dobitak.

Članovi SING-a koji točno odgovore na postavljeno pitanje kandidiraju za nagradu kola, a samo oni članovi koji točno odgovore na pitanja u svim kolima do zaključenja ciklusa kandidiraju za glavnu nagradu.

Nagrada ovog kola je SING-ovo kristalno srce.

Ime dobitnika objavit ćemo u sljedećem broju našeg glasila.

Crvena olovka
Priredila: Miljenka Šafran

Pas dviju kuća ostane nasred ulice
Tadžikistanska

Bitku dobiva onaj tko je čvrsto
odlučio dobiti je.

Lav Nikolajevič Tolstoj

Nije li politika samo vještina
laganja u pravome trenutku.

Voltaire

Da biste naučili cijeniti minute,
potrebne su vam godine.

Oscar Wilde

Živite kao braća, a poslušajte kao
stranci.

Arapaska

Štednja je veliki prihod.

Ciceron

Čuvaj se malih izdataka: Mala
pukotina potopit će veliki brod.

Benjamin Franklin

Novcem možeš kupiti knjigu ali ne
i kulturu.

Kineska

Budućnost se ne može bez
poznavanja prošlosti graditi.

Eugen Kvaternik

Neka se čuje i druga strana.

Seneka

Nagradno pitanje 3. kola:

Pravo na SING-ovu potporu ostvaruje se?

Odgovor (zaokružiti redni broj):

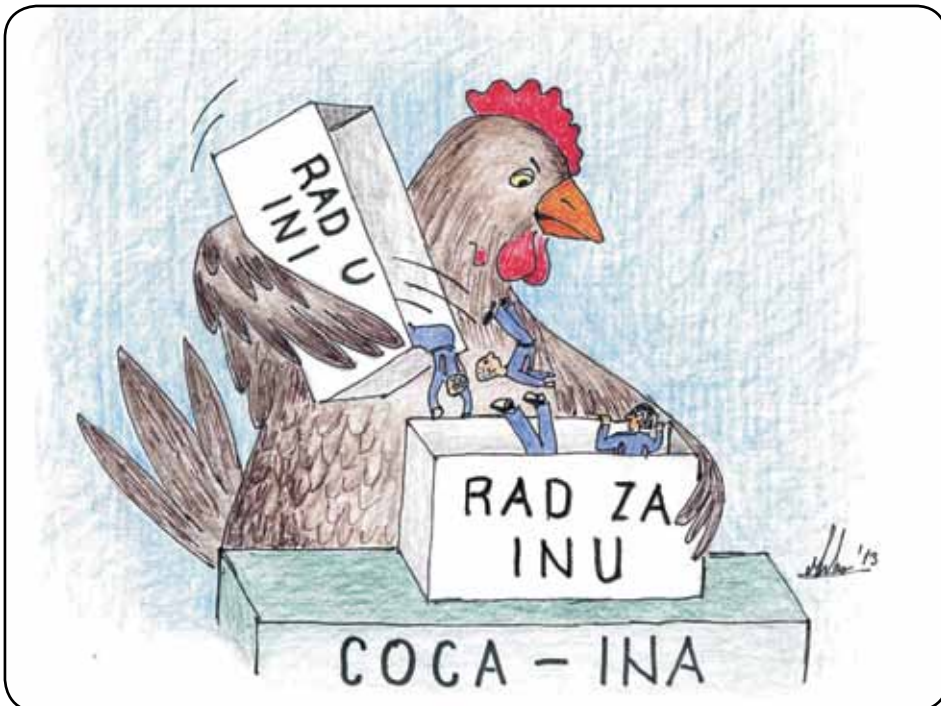
1. trenutkom učlanjenja
2. nakon 6 mjeseci članstva
3. nakon godinu dana članstva

Ime i prezime _____

Poduzeće i lokacija _____

Telefon za kontakt _____

Kupon s odgovorom šaljite poštom na adresu: Sindikat naftnog gospodarstva, Kumičićeva 1, 10 000 Zagreb ili ga na bilo koji drugi način dostavite u sjedište SING-a na istoj adresi, najkasnije do 1. travnja 2013. godine.

SING
GLASILO SINDIKATA NAFTNOG GOSPODARSTVA

„SING“ - glasilo Sindikata naftnog gospodarstva • Osnivač i izdavač: Sindikat naftnog gospodarstva, Zagreb, Kumičićeva 1, telefon: 01/4501-620, faks: 01/4501-627 • Uredništvo: Radivoj Čemeljić, Melita Madžo, Božo Mikuš • Lektor: dr. sc. Marko Alerić • Redakcija: 10 000 Zagreb, Kumičićeva 1, e-mail: glasilo@sing.hr, web: www.sing.hr • Naklada: 4.500 primjeraka • Mišljenjem Ministarstva kulture i prosvjete RH, br. 532-03-1/92-01 od 8. listopada 1992. godine SING je oslobođen plaćanja osnovnog poreza na promet • Glasilo se besplatno dijeli članovima Sindikata naftnog gospodarstva • Grafička priprema i tisak: IT-graf d.o.o., Zagreb.